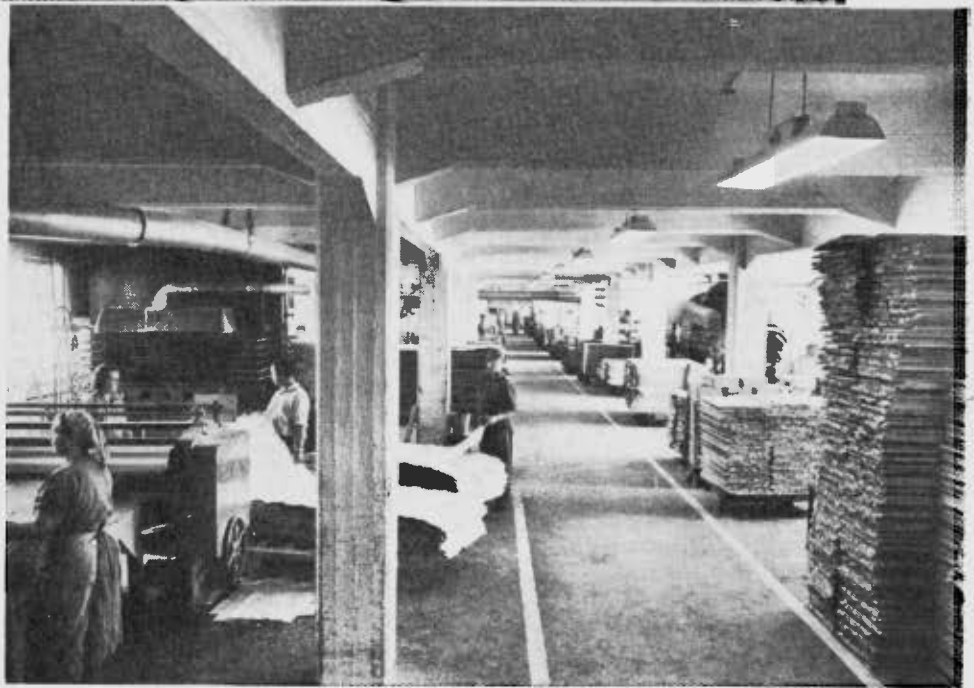




Askon Tehtaiden julkisivu syksyllä 1955 loppunsaatettujen laajennusten jälkeen.

Osa tehtaan koneosaston hallia.



Sisustusarkkitehti Lappalainen laati massa 'Bambinon' työpiirustusta.



PUUSTA TUOLIKSI

Tuoli on syntynyt. Se on nimeltään Bambino. Näyttää yksinkertaiselta. Ja kuitenkin sitä edeltää kuukausien suunnittelu ja kymmenet erilaiset työvaiheet.

Missä syntyi ensimmäinen ajatus Bambinosta? Tuolin suunnittelija sisustusarkkitehti Ilmari Lappalainen kertoo siitä näin: "Ajatus jostakin mallista syntyy ja kypsyy pikkuhiljaa. Minun tehtävänäni oli Bambinon syntymisen aikoihin oikeastaan suunnitella puupohjainen tuoli, mutta sen sijasta tai oikeastaan sen ohella sai Bambino lopullisen muotonsa. Mielikuva tuollaisesta tuolista oli pyörinyt päässäni jo pitemmän aikaa. Ajatusteni keskipisteeseen se joutui muutamien kahveikkereiden jälkeen, joilla emännät kehoittivat vieraitaan kahvinjuonnin päätyttyä siirtymään "vähän mukavammin istumaan". Emmekö voisi istua koko iltaa mukavasti? Tarve siis oli olemassa ja sen tyydyttämiseksi tarvittaisiin "kokoillantuoli". Ei siis varsinainen lepotuoli eikä pikkutuoli, vaan tuoli, jossa olisi helppo istua ja joka sopisi myös kahvipöydän tuoliksi. Tuolin pitäisi sallia erilaiset istuma-asennot ja antaa käsivarsille vapaa liikkumatila". Ajatus oli selkeä. Sen toteuttaminen vaati kuitenkin useita luonnoksia, tutkimuksia ja mittauksia istuin korkeudesta, istuin kulman suuruudesta, selkätuen korkeudesta, eri osien soveltuvuudesta tehtaan koneisiin jne.

Sisustusarkkitehti Lappalainen oli innostunut asiaansa. Luonnos johon hän itse oli tyytyväinen, syntyi. Se ei kuitenkaan ole tae tuolin tulevalle valmistukselle. Bambinon luonnos oli esitettävä ensin mallikomitealle, jossa olivat edustettuina tehtaan arkkitehdit sekä teknillisen ja kaupallisen puolen edustajat. Pohdittiin laajemmassa piirissä täyttääkö malli sille asetettavat esteettiset ja teknilliset vaatimukset, kaipaako se korjauksia ja miten se voitaisiin valmistaa mahdollisimman edullisesti . . . Bambino hyväksyttiin.

Nyt pääsi arkkitehti Lappalainen tekemään tuolista työpiirustuksen, jonka mukaan mallipuseppä valmisti yhden kappaleen tuolia yhteistoiminnassa arkkitehdin kanssa.

Mallikappaleiden valmistusta valvotaan yleensä tarkasti, ja

jos näyttää tarpeelliselta, parannellaan mallia matkan varrella.

Kun mallikappale on valmis, kokeillaan sen rakenteen kestävyys ja istuin kulman sopivaisuus käytännössä. Ensimmäinen Bambino esiteltiin vielä mallikomitealle, joka hyväksyi sen. Mallistoon tulevana tuolina se ristittiin ja sai nimekseen siroutensa ja keveytensä vuoksi Bambino, joka merkitsee pienokaista.

Itse asiassa on Bambinon kiertokulku puusta tuoliksi alkanut jo paljon aikaisemmin kuin malli on syntynyt. Metsä on ostettu, puu on sahattu Askon omissa sahoissa Laitialassa tai Sysmässä. Ja ennen tehtaalle tuloa on lauta seisonut lautatarhassa noin vuoden verran, jotta puun elastisuus s. o. esim. puun taipumus mennä kieroon, olisi ehtinyt hävitä.

Bambinon runko valmistetaan ehdottomasti virheettömästi suomalaisesta koivusta. Valmistus alkaa raaka-aineen valinnasta. Sopivan paksuiset laudat liukuvat kokonaisina vaunulasteina kuivausuunin läpi, missä ne viipyvät noin vuorokauden voimakkaasti kiertävässä kuumassa ja kuivatavassa ilmassa. Kuivauskoneesta siirtyy puu edelleen vaunuissa tehtaan koneosastolle, missä se katkaistaan tarkoitukseen sopivan pituisiksi ja levyisiksi osiksi. Täällä kulkee puu monien vaiheiden kautta koneesta koneeseen, mutta tulevasta Bambinosta ei vielä voi aavistaa mitään.

Mitä useamman höylän, sahan, jyrsin- ja hiontakoneen läpi kappaleet kulkevat, sitä selväpiirteisemmän muodon ne saavat. Tuosta syntyy jalka, tuosta taas istuinkehys j.n.e. Koneellisesti hiotut rungon osat, joihin myös tarpeelliset poraukset on suoritettu kuljetetaan koneosastolta kasaamoon. Täällä liitetään liimaamalla etu- ja takajalat toisiinsa ja yhdistetään jalat nk. sarjoilla yhteen. Ja niin on Bambinon rakenteellisesti varsin selvälinjainen runko koossa.

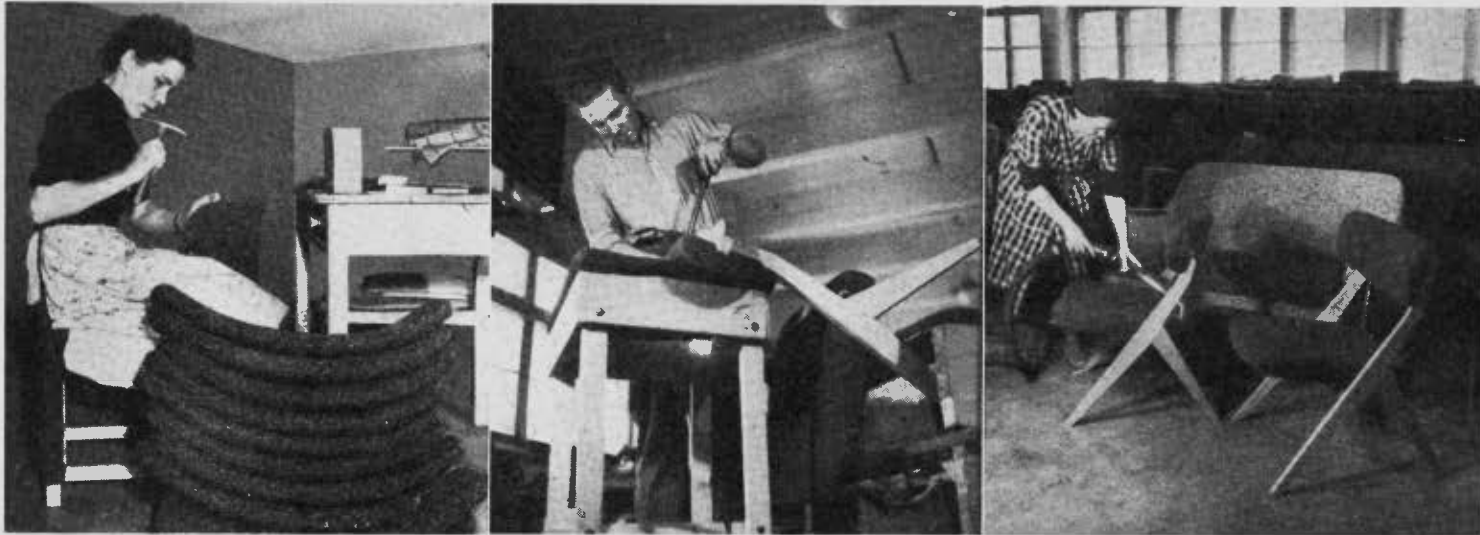
Bambinon selkäkappale ja istuin sen kehystä lukuunottamatta ovat taivutettua vaneria, joka on valmistettu Askon omissa vaneritehtaassa. Kuvassa sivulla 2 (keskellä) näkyy etualalla koneellinen liimanlevitysalvsi ja vaneripuristin.



Eräs jalkakappaleen hiontavaihe tapahtuu harjahiomakoneella. Istuinkehysten muotosahaus vaneritehtaalla.

Rungon osat yhdistetään toisiinsa. Tätä toimenpidettä kutsutaan kasaamiseksi.

Runko saa väri- ja lakkakerroksensa kätevästi nk. väri- tai lakkapistoolia avuksikäyttäen.



'Bambinon' selkäkappaleiden verhoaminen huonekalukaupalla on käynnissä.

Selkä- ja istuinkappaleet yhdistetään valmiiseen runkoon.

Tehtaan viimeiset pölyt poistetaan 'Bambinosta' ennen sen maailmalle lähtöä.

Kuvat: Allan Lähtenmäki.

Tällaisessa puristimessa — joskin pienemmässä — syntyvät Bambinon selkä ja istuin.

Kun istuimen ja selkäkappaleen särmät on pyöristetty, kuljetetaan nämä osat erillisinä verhoomoon, jossa ne saavat pehmusteekseen Askon omassa tehtaassa valmistetun korkeatasoisen vahtokumin ja päällysteeksi huonekalukankaan. Verhoomon työ on tarkkaa käsityötä. Monet näppärät kädet leikkaavat täällä kangasta, ompelevat ja naulaavat. Niin verhoomossa kuin jokaisessa työvaiheessa käyvät Bambinon osat läpi tunnollisen tarkastuksen. Vialliset ja epäonnistuneet kappaleet hylätään ja vain täysin virheettömät kelpuutetaan.

Runko puolestaan on kasaamisen jälkeen siirtynyt värjäämöön, missä se pintakäsittelään. Ennen näitä toimenpiteitä tarkistetaan kuitenkin, että runko on virheetön ja naarmuton. Löydetyt viat korjataan. Värjäys ja lakkkaus käy kätevästi nk. väri- tai lakkapistoolilla (kts kuva siv. 3) Värjäämössä Bambino saa 3 eri lakkakerrosta ja sen pinta viimeistellään. Vasta kun runko on täysin valmis, kiinnitetään siihen tukevasti verhotut istuinkappale ja selkänoja.

Vielä lopputarkastus ja perusteellinen puhdistus. Ja sitten Bambino onkin valmis jättämään tehtaan, jossa se on kaikkine eri työvaiheineen viipynyt noin kuukauden. Se pakataan rautatievaunuihin ja lähetetään Askon myymälöihin eri puolelle Suomea, mistä se löytää tiensä Suomen koteihin. Mainittakoon vielä, että syksyllä 1955 esiteltiin Bambino Suomen Taideteollisuusnäyttelyssä. Vieressä oleva kuva on otettu sieltä ja se tahtoo sanoa: Istukaa, olkaa hyvä!



'Bambino' syksyn 1955 Taideteollisuusnäyttelyssä.
Valok.: Osmo Niskanen.